

מערכת בסיסים ועתודות חדשה לבריטניה

שלושה גורמים הצריכו בדיקת מערך-ההגנה הבריטי בעולם מיסודו: התכונות המזוירות של שטחי הקיסרות; ההתמעטות החריפה (ובר יחוד — עם ביטול חובת-השירות) של כוח האדם העומד לרשות הצבא; ויתכן — גם התערוריות ההכרה (ההולכת וגוברת) בהכרח להתכונן יותר דוקא למצבי לחימה באמצעות כוחות "מקובלים".

מה היא תוצאת הנסיון להסתגל לכל אלה — כפי שגשתקפה ב"ספר-הלבן" על ארגון הכוחות הבריטיים לשנת 1962/3?

- עיקר הצבא וחיל-האוויר יחגו בבריטניה ובגרמניה, לצרכי ה"זירה האירופית";
- מערכת הכוחות שמעבר-לים — תכונן (שוב, ביחוד — באשר ליחידות-צבא);
- לתמיכה בהם תוחזק בבריטניה "עתודה אסטרטגית".

את מערכת-הכוחות שמעבר-לים יהוו: א. בסיסים; ב. חילות-מצב.

הסוג השני — חילות-המצב — נועד רק לאבטחה מקומית (כך: גיבולטל, מלטה — במערב; הונג-קונג — במזרח). יתכן שכ"חילות-מצב" מותר להגדיר גם אותם כוחות-צבא שנועדו, בעצמם, רק לאבטחת בסיסי-האוויר שבמקום (מעתה — כך יהיה בקפריסין; וכן

בלוב, ליד "תחנות-הביניים" האוויריות שבאל-אדם וליד טריפולי; אף כי לגבי כוחות אלה מצינים גם תפקיד של "סיוע ללוב בהגנה בפני תוקפנות מבחוץ").

הסוג הראשון — בסיסים — נועד לשתי תכונות: לשמש "בסיס" מוכן, שיאפשר הבאת כוחות לאיזור ללא הכרח בהכנות ממושכות במקום — ותפעולם אחר-כך בעזרת המתקנים והמחסנים המצויים-בעין; ולקיים בקביעות כוחות להפעלה ברחבי האיזור בכל שעת צורך: מעין "עתודה-אזורית". למעשה, ינתרו עתה רק שני "בסיסי-עתודה" כאלה, שיהיו משולבים, ויקיפו כוחות משלוש הזרועות: בדרום-מערב אסיה — ומקומו בעדן, ובדרום-מזרח אסיה — ומקומו בסינגפור ובמלאיה. ב"סיסי-אוויר מובזק ישראל בקפריסין (בו יהיה מפקדו של הכוח האווירי גם המפקד הבכיר); ו"הוא, בעזרת עדן, ישא בהתחייבות "לקיים כוח-מהלומה אוירי לסיוען של מדינות ברית-המרכז" (לשעבר — "ברית-בגדד"). בסיס קפריסין, יחד עם ה"עד" האווירי שבבסיסי עדן וסינגפור ו"תחנות-הביניים" שבלוב, וכי נראה גם בקניה — מהווים את רשת נקודות-המאחז האוויריות של בריטניה, המתוחה עלי פני המרחב העצום של "אימפריה-של-אתמול".

ששטחיה העיקריים כבר אינם פתוחים בפני חיל-האוויר-המלכותי. במרכזו של רשת זאת נמצא האי גאן, בקבוצת-האיים המאלדיביים הקטנים שבשליטת שולטאן מקומי — ובאי זה, שהשימוש בו נהיה להכרח בשביל בריטניה עם הצורך לותר על המאחז הקודם בציילון. טופח "בסיסי-ביניים" אוירי, שמצבו הגיאוגרפי, בחצי-דרך מעדן לסינגפור ולאוסטרליה, מעניק לו חשיבות אסטרטגית לא-מבוטלת. "ברית" אחר (המכיל כוחות צי, צבא ואוויר) והמחבר את בסיסי דרום-מערב אסיה ודרום-מזרח, ומשמש גם כ"עתודה-שטח" נור ספת בשביל שניהם, וגם כ"כוח-יונק" מוכן בכל-עצ — הוא הכוח הצי הבריטי באוקיינוס ההודי. כוח זה כולל גם אניות-קומנדו-יה ליקופטרים וגם ספינות אחרות המאפשרות להחיש סיוע כלשהו בגייסות ובמטוסים אל כל מקום בו תידרש בדיחות תוספת-אבטחה בריטית (ואולי ביחוד — בפאתיו של המזרח-התיכון הערבי).

לגבי המזרח-התיכון ניתן לראות, מתוך תיאור קצר זה, כיצד ה"נוכחות" הצבאית הבריטית בו לא רק נתכונה הרבה מבחינת ממדיה — אלא גם נערכה עתה על יסוד גיאוגרפי-אופרטיבי שונה-בתכלית: לא עוד ככוח החוגג בתוכו, להגנה עליו ועל הגישות אליו — כי אם כמערך מפוזר פריפרי, המוכן (במידת יכולתו) להתערבות בנקודה זו או אחרת בקצוותיו, או בסיוע ל"ברית-המרכז", באם יהיה הכרח בכך.

